

در این میان اما وظیفه ما به عنوان انجمن تولیدکنندگان فولاد کشور توجه به مشکلات اجرایی این قانون است و هم اندیشی متخصصان صنعت فولاد، مشکلات اجرایی این طرح را کاهش خواهد داد. در این همایش در نظر داریم موانع و چالش‌ها را شناسایی و آنها را برطرف کنیم.

محسن حاتم - معاون برنامه ریزی، توسعه و فناوری وزیر صنایع و معادن - یکی دیگر از سخنرانان این همایش گفت: با اجرای هدفمند کردن یارانه‌ها، توازن اقتصادی منطبق با واقعیت‌ها در اقتصاد ملی رقم می‌خورد. در ارتباط با هدفمندسازی یارانه‌ها و نقش آن بر صنعت فولاد کشور چند مقوله داریم که مهمترین آن بحث اصلاح الگوی مصرف است. اما برای این کار نیاز به اطلاعات دقیق بوده که متأسفانه آمار و ارقام در این زمینه دقیق نیست و آمار و ارقام اعلام شده در رسانه‌ها که ایران ۱۵ برابر استانداردهای جهانی انرژی مصرف می‌کند، درست نیست و به اعتقاد ما صنعت گر بخش خصوصی به عنوان یک بنگاه دار اقتصادی، توجه ویژه‌ای به موضوع انرژی دارد. در صورتی که آمارهای مصرف انرژی در صنایع منطبق با واقعیت‌ها اعلام شود، اصلاح الگوی مصرف در انرژی نیز عملی خواهد شد.

در کنار این امر عدم توازن اقتصادی یکی از نقاط ضعف فعالیت‌های اقتصادی است و اگر هدفمند کردن یارانه‌ها به خوبی اجرا شود، در آن صورت شاهد رفع مشکلات و توازن مناسب در فعالیت‌های اقتصادی خواهیم بود. از سوی دیگر در صنعت رقابت پذیری نیز اهمیت بسیاری در صنعت دارد. رقابت پذیری خود به دو شاخه تقسیم می‌شود، یکی رقابت پذیری

چالش‌های صنعت فولاد پس از حذف یارانه‌ها

مشکلات و مخالفت‌هایی که وجود دارد، اراده کرده که این طرح را به اجرا بگذارد. در این میان یکی از مشکلات اصلی کشور به هدر رفتن حجم زیادی انرژی است که به دلیل وجود یارانه، تاکنون توجهی به آن نشده است، لذا اجرای صحیح این طرح اهمیت بسیاری دارد و پیامدها و آثار مثبتی در پی خواهد داشت و صنعت فولاد را متحول خواهد کرد. مصرف انرژی در تولید فولاد نقش مهمی دارد و با ارائه راهکارهای مناسب می‌توان قانون هدفمند کردن یارانه‌ها را در صنایع مختلف و به ویژه صنعت فولاد اجرا کرد.

همایش یکروزه نقش هدفمند کردن یارانه در صنعت فولاد کشور به همت انجمن تولیدکنندگان فولاد کشور در سالن همایش‌های تلاش، در تاریخ ۵ بهمن ماه سال جاری برگزار شد.

محمد رجایی - رییس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران - در این همایش گفت: اگر طرح هدفمند کردن یارانه‌ها در سال‌های گذشته در صنعت فولاد انجام می‌شد، امروز شاهد رفع بسیاری از مشکلات اقتصادی کشور بودیم. تردیدی نیست که این طرح از ضروریات کشور بوده و هست، امروز دولت و مجلس با وجود همه

در داخل کشور که به فضای تولید و کسب و کار بستگی دارد و دومی ارتباط با خارج از کشور است. در سال های اخیر یکی از چالش ها و مشکلات عدم شکل گیری تعادل و توازن بین فعالیت های اقتصادی است که اگر این موضوع حل شود، صنایع ما با یک تلاش مجدانه خواهند توانست بحث رقابت پذیری را حل کنند. متعادل سازی بین فعالیت های اقتصادی در کشور یک ضرورت است و ما باید به این سمت حرکت کنیم.

حاتم در ادامه افزود: در کشورهای آمریکای شمالی گاز را به قیمت ارزان تر به صنعت آلومینیوم می دهند، تا زنجیره ارزش افزوده این صنعت در بنگاه های اقتصادی همچنان حفظ شود چرا که این صنایع اشتغال زا و دارای ارزش افزوده بالایی هستند. لذا ما هم باید کمک کنیم این نگاه در فرآیند تدوین آیین نامه ها لحاظ شود. در سند چشم انداز و برنامه های چهارم و پنجم نیز به مزیت های صنایع مختلف توجه شده و وزارت صنایع و معادن در صدد است که با تصویب آیین نامه های مرتبط، از زنجیره ارزش افزوده صنایع مختلف حمایت بیشتری شود. حفظ محیط زیست، افزایش بهره وری، افزایش بازده در فرآیند طراحی های صنعتی و کاهش آلاینده ها از آثار اصلاح الگوی مصرف در بخش صنایع و معادن کشور خواهد بود و در این موضوع مدیریت زمان و فرصت ها اهمیت خواهد داشت که ما باید بازدهی و راندمان را در واحدهای خود بالا ببریم.

سیدحسین هاشمی - رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی - دیگر سخنران مراسم گفت: از زمانی که طرح هدفمند کردن یارانه ها در مجلس

شورای اسلامی مطرح شد، در دو بخش جایگاه تولید و سیاست های حمایتی مورد بررسی قرار گرفت. در ابتدا دولت تنها ۱۵ درصد از محل حذف یارانه ها را به بخش های صنعت، کشاورزی و خدمات اختصاص داده بود که با تلاش مجلس این میزان به ۳۰ درصد افزایش یافت. همچنین با تلاش این کمیسیون زمان حذف یارانه ها برای بخش صنعت از سه سال به پنج سال افزایش پیدا کرد.

هاشمی با بیان اینکه اجرای طرح مذکور به ویژه در بخش صنعت کار بسیار سنگینی است، گفت: برای اجرای درست تر این طرح باید بحث تعرفه ها به طور جدی دنبال شود تا بتوان علاوه بر رعایت حقوق مصرف کننده و بازار از تولید داخل نیز

دولت تنها ۱۵ درصد از حذف یارانه ها را به بخش های صنعت، کشاورزی و خدمات اختصاص داده بود که با تلاش مجلس به ۳۰ درصد افزایش یافت.

صیانت کرد. در سال های اخیر واردات بی رویه، تار منفی بر صنعت کشور داشته است و این امر در کمیسیون صنایع و معادن مجلس به طور جدی مطرح شد. صنعت کشور توان مقاومت در برابر حجم عظیم واردات کالا های خارجی را ندارد. در حال حاضر حجم واردات به ۵۶ میلیارد دلار واردات رسمی و میلیارد ها دلار واردات غیررسمی می رسد و صنعت کشور نمی تواند با این رقم ها رشد کند.

بنابراین در تصمیمات کمیسیون مقرر شد تا تعرفه های واردات را افزایش دهند که ماده یک تصویب شد. در این میان اگر لایحه هدفمند کردن یارانه ها نیز درست اجرا شود، یکی از اهرم های قابل استفاده، اهرم تعرفه خواهد بود. این تعرفه ها در

اختیار دولت قرار داده شده تا از آن به خوبی استفاده کند. دولت اگر می خواهد صنعت به راه خودش ادامه دهد، باید تعرفه ها را به گونه ای تنظیم کند که آسیب پذیری صنعت به حداقل برسد.

در ادامه این همایش علی شمس اردکانی - رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران - با اشاره به اینکه در برخی آمارها مغلطه می شود، گفت: این روزها می بینیم برخی عنوان می کنند مصرف انرژی صنایع کشور ۱۵ برابر استانداردهای جهانی است. چنین آماری دور از واقعیت و ناشی از یک رابطه ریاضی است که برخی دوستان از آن به نادرستی استفاده می کنند. شدت انرژی کسری است که در صورت آن میزان فیزیکی انرژی با واحد (ژول) قرار می گیرد و در مخرج آن ρDQ می نشیند. اما متأسفانه برخی ارقام را به اشتباه وارد صورت این کسر می کنند تا میزان مصرف انرژی صنایع چند

برابر از میزان واقعی نشان داده شود. صنایع کشور روزانه ۵۵ میلیون متر مکعب گاز را به مصرف می رسانند، این در حالی است که میزان اتلاف انرژی روزانه به همین اندازه است و ۵۵ میلیون متر مکعب گاز در سر چاه های نفت و گاز می سوزد. از طرفی بررسی بنده نشان می دهد ۲۵ درصد از گازی که به نیروگاه های کشور می رسد هدر می رود که این هدرروی به خاطر فرسودگی نیروگاه ها است. پس می بیند گاز به اندازه کافی برای صنایع داریم اما آن را هدر می دهیم. حال این همه هیاهو برای صنایع کشور به خاطر مصرف روزانه ۵۵ میلیون متر مکعب گاز است اما کسی نمی گوید اتلاف گاز در سر چاه های نفت و گاز و نیروگاه ها چرا صورت می گیرد. بنابراین

همچون بالا بودن نرخ تعرفه نسبت به سایر کالاها، افزایش نرخ شده سود تسهیلات و همچنین افزایش واردات فولاد از خارج مواجه است و در این شرایط تغییر یکباره قیمت انرژی نیز مشکلات صنعت فولاد کشور را تشدید خواهد کرد. به اعتقاد ما به منظور جلوگیری از آسیب و مشکلات فراروی صنعت فولاد و صنایع انرژی بر، هدفمند کردن یارانه‌ها در این بخش بصورت پلکانی ۱۰ ساله ضروری است. صنعت فولاد ایران صنعت انرژی بری است و هدفمند کردن یارانه‌ها در این صنعت شوک بزرگی را برای صنعتگران و

تولیدکنندگان خواهد داشت. این طرح باید در یک زمان بندی پلکانی یک دهه اجرا شود تا صنعت فولاد کشور بتواند خود را با شرایط جدید تطبیق دهد. وی در ادامه یادآور شد: مصرف انرژی در بسیاری از کشورهای تولیدکننده فولاد در جهان ۲۰ درصد هزینه تمام شده تولید فولاد را به خود اختصاص می دهد در حالی که این میزان در ایران حدود چهار درصد است. در این شرایط در صورتی که با اجرای هدفمند کردن یارانه‌ها قیمت انرژی سالانه ۲/۵ درصد افزایش یابد در این شرایط تولیدکنندگان می توانند طی ۱۰ سال خود را با اجرای هدفمند کردن یارانه‌ها در این

محصولات آنها دارد تا در مجلس بتوانیم برای مشکلات احتمالی کاری را انجام دهیم. دولت دهم تا پایان امسال ۲۰ هزار میلیارد تومان از محل برداشت یارانه‌ها درآمد خواهد داشت که ۱۰ هزار میلیارد آن به پرداخت نقدی، چهار هزار میلیارد برای جبران کسری بودجه و شش هزار میلیارد آن به صنعت، کشاورزی و خدمات اختصاص می یابد.

خلیفه سلطانی - دبیر انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران- نیز در بخش دیگری از این همایش گفت: سطح تکنولوژی و تأثیر آن در میزان مصرف

بهرتر است بیش از این صنعت را مجازات به راندمان پایین نکنیم.

حمیدرضا فولادگر - رئیس کمیسیون ویژه اصل ۴۴ مجلس- با اشاره به اینکه قانون هدفمند کردن یارانه‌ها ناقص است، گفت: دولت قرار بود طرح تحول اقتصادی را در هفت ماده اجرا کند. هدفمند کردن یارانه‌ها یکی از بندهای آن بود که به قانون تبدیل شد، اما دولت برای شش ماده دیگر که اتفاقاً اصلاحات ساختاری است، لایحه‌ای ارائه نداده است. در این رابطه از مسوولان دولتی پرسیده ایم چرا بقیه لوایح را ارائه نمی کنند که گفته اند نیازی نمی بینیم این کار انجام شود. در این شرایط به اعتقاد من هنوز این قانون کامل نشده و تا دولت برای مواد باقیمانده طرح تحول اقتصادی لایحه‌ای به مجلس ندهد، نمی توان امیدوار بود که قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در تمام بخش‌ها به هدفش برسد.

وی با اشاره به اثر هدفمند کردن یارانه‌ها در بخش صنعت نیز گفت: وزارت صنایع و معادن چندی پیش جزوهای به کمیسیون صنایع و معادن ارائه داده و اثر اجرای طرح را مورد بررسی قرار داده است. بر اساس آن جزوه ما که بررسی کردیم متوجه شدیم دولت خیلی خوشبینانه به صنعت و نتایج اجرای طرح در بخش صنعت نگاه کرده است. این در حالی است که بررسی مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می دهد آثار اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها بسیار بیشتر از این ارقام است. البته این آمار مربوط به زمانی است که دولت می خواست یکباره طرح را اجرا کند که مجلس آن را به پنج سال افزایش داد.

فولادگر در ادامه گفت: تولیدکنندگان فولاد بروند و تحلیل کنند تا بدانیم قیمت جدیدی که برای آب و برق و گاز پس از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها به دست می آید، چه تأثیری در قیمت تمام شده

انرژی در صنعت، توانمندسازی دانش فنی، افزایش بهره‌وری، شدت مصرف انرژی در صنعت فولاد در مقایسه با الگوهای جهانی و همچنین روش‌های مختلف تولید فولاد، باید از مهمترین محورهای مورد توجه این همایش باشد. تولیدکنندگان فولاد از دولت انتظار دارند برای اجرای هدفمند کردن یارانه‌ها در این صنعت، مهلت بیشتری را در نظر بگیرد زیرا که در زمان حاضر تعدادی از کارخانه‌های فولاد از تکنولوژی قدیمی استفاده می کنند از این رو برای به روز کردن واحدهای خود به زمان نیاز دارند. صنعت فولاد ایران اکنون با مشکلاتی

بخش وفق دهند.

احمد دنیانور - عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران - نیز در این همایش گفت: به جرات می توان گفت در صنعت فولاد به هیچ عنوان این آمادگی و پیش نیازها برای اجرای طرح هدفمند کردن یارانه ها مهیا نیست، فرآیند ساخت و توسعه کارخانجات فولادی اعم از بزرگترین آنها که دولتی ها هستند تا واحدهای کوچک بخش خصوصی در فضای مطمئن انرژی ارزان رخ داده است. به زبان دیگر صنعت فولاد براساس سیستم ها و تکنولوژی های انرژی بر، طراحی و ساخته شده و حال اگر وضعیت قیمت سوخت و انرژی تغییر یابد، بی شک فعالیت و ادامه تولید این واحدها صرفه اقتصادی خود را از دست می دهد و شاید تنها یک واحد از ده ها واحد فولادی کشور قادر به ارائه مسیر خواهد بود، آن هم با هزار اما و اگر. پس از یک سو الزام اجرای طرح

هدفمند کردن یارانه ها و از سوی دیگر عدم آمادگی واحدها برای اجرای آن، چالش بزرگ پیش روی دولت و مجریان خواهد بود. در شرایط کنونی صنعت فولاد کشور هنوز دست به گریبان بحران اقتصادی ناشی از سقوط قیمت ها و بحران اقتصادی جهانی است و این صنعت آمادگی پذیرش تغییر و تحول عظیم طرح هدفمند کردن یارانه ها را ندارد. عبدالرضا رسولی - مدیر عامل گروه ملی فولاد - نیز به عنوان یکی از سخنرانان با اشاره به اینکه قانون دیر یا زود در واحدهای فولاد اجرا خواهد شد، گفت: سوال ما فولادسازان این است که آیا با اینکه واحدهای تولیدی با راهکارهای ارائه شده هزینه تمام شده تولید را کاهش دهند، سیاست های دیگر نیز تغییر

خواهد کرد؟ در یک سال اخیر این صنعت با واردات انبوه و بی رویه مواجه بوده و در این مدت تمامی فولادسازان درگیر مشکلات نقدینگی و فروش کالا بوده اند. به اعتقاد ما همراه با آزادسازی یارانه ها باید از واحدهای فولادسازی حمایت شود که از جمله این اقدامات تأمین مواد اولیه واحد های تولیدی است. همچنین هزینه های پنهانی از نوسان زیاد جریان برق بر فولادسازان تحمیل می شود که باید راهکارهایی اندیشیده شود تا این امر به حداقل کاهش یابد. سجادیان - رئیس کمیته معدن و صنایع معدنی کمیسیون صنایع و معادن مجلس - نیز در ادامه در خصوص تأثیر هدفمند کردن یارانه ها بر صنعت فولاد گفت: طبق بررسی های

در صنعت فولاد به هیچ عنوان این آمادگی و پیش نیازها برای اجرای طرح هدفمند کردن یارانه ها مهیا نیست.

انجام شده در مرکز پژوهش های مجلس، پیش بینی می شود با حذف یارانه ها و در نظر گرفتن نفت ۳۵ دلاری، حدود ۳۳ درصد به هزینه های نهایی فولاد افزوده شود، اما با فرض نفت بشکه ای ۵۰ دلار، افزایش قیمت نهایی به ۵۰ درصد می رسد. نظام بانکی باید کمبود نقدینگی در واحدهای فولادی را سریعاً حل کند و تسهیلات لازم به فولادگران پرداخت شود.

بهرام سبحانی - مدیر عامل سابق ذوب آهن - با ارائه راهکارهای عملی کاهش اثرات تورمی طرح تحول در صنعت فولاد، مهم ترین فاکتورهای کاهش دهندۀ تاثیرات تورمی این طرح را عواملی چون، حذف یارانه ها به صورت پلکانی، اصلاح قوانین کار، تأمین اجتماعی و مالیاتی،

کنترل واردات و حمایت از تولید داخلی، اقدامات مورد انتظار از بنگاه، الگوبرداری از رقبای خارجی موفق، نوسازی و تغییر روش تولید فولاد، ارتقای بهره وری انرژی، مواد اولیه، تکنولوژی و نیروی انسانی، بهینه سازی مصرف انرژی از طریق اصلاح تکنولوژی، جهت گیری به سمت سرمایه گذاری در فرآیند کوره بلند، به کارگیری تکنولوژی شارژ گرم آهن اسفنجی در کوره های قوس الکتریکی، بازیافت ضایعات تولید و حرکت به سمت تولید بدون ضایعات، بازیافت کوره های حرارتی قوس از طریق پیش گرم قراضه، استفاده از تکنولوژی جدید در تولید فولاد تخت، احداث واحد نورد و فولادسازی زیر یک سقف و شارژ گرم شمش، تولید برق از گاز خروجی کوره بلند، تزریق پودر زغال در کوره به جای گاز دانست. در ادامه همایش نیز

بهادر احرامیان - عضو هیات مدیره نورد فولاد یزد - به ارایه بررسی اثرات مالی هدفمند کردن یارانه ها در صنعت فولاد پرداخت. وی با مقایسه شرایط تولید در چهار روش کوره بلند، احیاء مستقیم، ذوب و نورد گرم و تعیین میزان یارانه های پرداختی در هر یک از این روش ها به محاسبه میزان افزایش هزینه ها در صورت حذف یارانه ها در این روش ها پرداخت. وی گفت که سود پیش بینی شده شرکت های سهامی عام تولیدکننده فولاد در سال جاری در حدود ۵۴۰ میلیارد تومان می باشد که تحقق آن بسیار دشوار به نظر می رسد اما حتی اگر این سود محقق شود ارزش یارانه ها بسیار بیشتر از سود صنعت فولاد می باشد. ■